

USPOSABLJANJE ZA IZVAJANJE EVAKUACIJE UPORABNIKOV STANOVANJSKIH ALI POSLOVNIH ENOT V PRIMERU POŽARA

V skladu z 11. členom Pravilnika o požarnem redu v nadaljevanju predstavljamo osnovne postopke varne evakuacije iz stavbe in na kaj morate uporabniki paziti.

Požar je nenadzorovano širjenje ognja v prostoru ali v naravi in je ena izmed najbolj pogostih oblik nesreč, ki se nam lahko pripeti doma, na delovnem mestu oziroma praktično povsod, kjer se nahajamo. Zato moramo biti doma previdni, ko ravnamo z vročimi predmeti ali ko kuhamo. Poznati moramo, kako ukrepe v primeru požara oziroma kaj lahko naredimo, da zmanjšamo možnosti za nastanek le tega.

Ko odkrijete požar

Ostanite mirni – napačna reakcija lahko privede do poslabšanja situacije!

Če npr. zagori olje med kuhanjem, ga NIKAKOR NE SKUŠAJTE POGASITI Z VODO, saj boste ustvarili maščobno eksplozijo in tako razširili požar po prostoru. Uporabite požarno odejo, pokrovko ali vlažno kuhinjsko krpo, prekrijte ponev (da preprečite dovod kisika), ugasnite štedilnik in če so se plameni ustavili, počakajte najmanj 15 min, da se temperatura olja zniža pod temperaturo samovžiga (vsi materiali se nad določeno temperaturo vžgejo sami od sebe).

Ocenite situacijo – če je požar majhen in obvladljiv, ga poskusite pogasiti z gasilni aparatom na prah (ABC), ki je primeren za vse običajne vrste požarov. **Če je velik in neobvladljiv, ne gasite, ampak pričnite z evakuacijo!**

Dele naprav, ki jih je zajel požar ali jih neposredno ogroža, je treba izklopiti iz električnega omrežja. Prostor, ki ga je zajel požar, je potrebno zapreti, da ne bi dim napolnil ostale prostore (onemogočena evakuacija). **Če je hodnik in stopnišče (evakuacijska pot) prekomerno zadimljeno in neprehodno, ostanite v stanovanju ali poslovnem prostoru, pojdite k oknu, odprite okno in gasilce opozorite nase.**

Pokličite gasilce na 112 – ne glede na velikost požara takoj pokličite gasilce, saj je pri požaru vsaka minuta pomembna. Ko jih pokličete, navedite vaše ime in priimek, kje gori (naslov in kraj), kaj gori in natančne informacije o lokaciji požara v stavbi in ali so ljudje ogroženi. Ne prekinjajte telefonske veze z operaterjem predčasno. Poslušajte operaterja na drugi strani, mogoče ima kakšno dodatno vprašanje.

Ko požar ni obvladljiv

Pričnite z varno evakuacijo če je mogoča – skozi kukalo vizualno preverite hodnik, ter dodatno s hrbtno stranjo dlani preverite če so kljuka ali vrata topla. V kolikor skupni hodnik ni zadimljen, po skupnem stopnišču mirno in zbrano zapuščajte stavbo na prosto ter pomagajte težje gibljivim, da tudi varno zapustijo stavbo.

O požaru opozorite sosede ali sprožite alarm – sosede na skupnem hodniku obvestite tako, da glasno opozarjate z besedo »požar«, ko zapuščate stavbo na poti še potrkajte/pozvonite sosedom. Ko ste na prostem, zvonite po domofonih in sostanovalce in ostale uporabnike stavbe opozarjate na požar.

Kako izvesti varno in hitro intervencijo

Priprava in preizkušanje načrta evakuacije ob požaru vam pomagata, da boste ob požaru ukrepali hitro in pravilno, kar vam lahko reši življenje. Zelo pomembno je, da ste z evakuacijskim načrtom seznanjeni vsi.

Najboljša evakuacijska pot je običajna pot v stanovanje ali poslovni prostor in iz njega, zato je ZELO POMEMBNO, da ostaja čista in v celoti prehodna. Evakuacijska pot se ne uporablja samo ob požaru, ampak tudi ob potresu, zato nanjo ne odlagajte lastnih predmetov in ne parkirajte koles, skirojev in drugih priročnih vozil, ki bodo v času potresa raztreseni po evakuacijski poti in otežila evakuacijo.

Zavedati se morate, da evakuacija v nočnem času lahko poteka po neosvetljenem hodniku zaradi izpada elektrike. Zato imejte pri izhodu vedno pripravljeno ročno svetilko.

Ko slišite opozorilo na nevarnost, morate vsi nemudoma varno zapustiti stavbo, iz kletnih prostorov po hodnikih, do vhoda/izhoda na prosto. V pritličju stavbe evakuacija poteka direktno na prosto, v nadstropju pa po stopnišču do pritličja in skozi glavni vhod na prosto do zbirnega mesta, ki je od stavbe oddaljen vsaj 15 m.

Če lahko, ob evakuaciji pomagajte ostalim uporabnikom, ki pri hoji po stopnicah potrebujejo pomoč. Če jim ne morete pomagati, o njihovi lokaciji nemudoma obvestite vodjo intervencije na terenu.

V primeru evakuacije iz stavbe ne uporabljajte dvigala!! Običajno ob požaru izpade elektrika, jašek dvigala pa deluje kot naravni dimnik!

Potek evakuacije

Ko v stavbi odkrijete razvit požar, se umaknite iz stanovanja ali poslovnega prostora skladno z evakuacijskim načrtom na zbirno mesto:

- **Ne ugotavljajte vzroka za nastanek požara, ne iščite vrednih predmetov po prostoru in ne podcenjujte nastale situacije!**
- Ko prehajate vrata – preden jih odprete, preverite s hrbtno stranjo dlani, če so topla. Če so topla, jih ne odpirajte, saj so na drugi strani lahko plameni oz. vroči dimni plini!
- Če se znajdete v prostoru z veliko dima, se premikajte oziroma plazite po tleh, saj je zrak pri tleh čistejši in hladnejši. Usta in nos si prekrijte z vlažnim robčkom ali vlažno krpo.
- Za seboj zaprite vsa vrata, saj to upočasni širjenje požara.
- Med evakuacijo obvestite preostale uporabnike z glasnim vzklikom "POŽAR".
- Evakuacija poteka do zbirnega mesta, to je določen prostor, kjer ste dovolj oddaljeni od požara in ne motite intervencije.
- Če veste, da kdo od uporabnikov ni zapustil stavbe, o tem obvestite vodjo intervencije.
- **Zbirno mesto** – Varno mesto, ki je dovolj oddaljeno od stavbe (vsaj 20 m) in ne moti poteka intervencije ali ostalega prometa.

Če je evakuacijska pot blokirana:

- Zberite vse navzoče na sredino prostora, v en prostor, če je mogoče zaprite vrata in počakajte gasilce.
- Z vlažnimi brisačami ali podobno zamašite odprtine na vratih, saj tako preprečite širjenje dima v prostor.
- Če se požar ne širi po zunanji strani iz spodnjih prostorov, odprite okno in ostanite ob njem, saj vas bodo tako lažje opazili.
- Če imate v prostoru telefon pokličite številko 112, v primeru, da ga nimate, kličite na pomoč, da vas bodo drugi slišali in poklicali številko 112 oziroma bodo obvestili vodjo gašenja in reševanja namesto vas.

Kaj ne smete početi med evakuacijo:

- Ne tecite in ne prerivate se! S svojim dejanjem ne povzročamo paničnega vedenja.
- Ne puščajte odprtih vrat med samo evakuacijo. Z zapiranjem vrat bomo preprečili hitro širjenje dima in ognja po stavbi.
- Ne vračajte se v stavbo. Obvestite gasilce, če je kdo ostal v stanovanju ali poslovnem prostoru, saj ga bodo hitreje in varneje rešili kot vi.
- Ko ste na zbirnem mestu, ga ne zapuščajte, razen v primeru, če vodja intervencije od vas zahteva premik na drugo lokacijo, ki je varnejša.

Ravnanje po požaru:

- Vrnitev na mesto požarišča je možna šele po dovoljenju odgovorne osebe.
- Po nalogu odgovorne osebe na mestu požara je potrebno organizirati požarno stražo.
- Uporabljene ročne gasilnike se pusti na požarišču, na tleh, tako da se vidi, da so bili uporabljeni in da jih je potrebno ponovno napolniti.
- O požaru mora upravnik ali od njega pooblaščen oseba za požarno varstvo napisati zapisnik in dopolniti evidenčni list o požaru.

Obveščanje in javljanje v primeru požara:

**Center za obveščanje
Policija**

**na tel. št.: 112
na tel. št.: 113**

Ob prijavi požara je potrebno navesti svoje ime in priimek, točen kraj nastanka požara, kaj gori, oziroma podatke o stavbi, obsegu požara in nevarnosti za človeška življenja.